

Sygnatura akt VI Ka 430/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **12 września 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Bożena Żywioł

Sędziowie SSO Marcin Mierz (spr.)

SSO Marcin Schoenborn

Protokolant Barbara Szkabarnicka

przy udziale Andrzeja Zięby Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2014 r.

sprawy **E. W.** ur. (...) w G.

córki K. i I.

oskarżonej z art. 279§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 28 stycznia 2014 r. sygnatura akt IX K 1452/12

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- na mocy art. 69 § 1 i 2 kk oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesza wykonanie kary pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonej w punkcie 1 ustalając okres próby na okres 5 (pięciu) lat,

- na mocy art. 73§ 1 kk oddaje oskarżoną w okresie próby pod dozór kuratora,

- na mocy art. 72 § 1 pkt 4 kk zobowiązuje oskarżoną w okresie próby do wykonywania pracy zarobkowej,

- na mocy art. 72 § 1 pkt 5 kk zobowiązuje oskarżoną w okresie próby do powstrzymania się od nadużywania alkoholu;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata S. K. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

4. zwalnia oskarżoną od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 430/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 12 września 2014 roku

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2014 roku (sygn. akt IX K 1452/12) Sąd Rejonowy w Gliwicach uznał oskarżoną E. W. za winną popełnienia przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. za czyn ten wymierzając oskarżonej karę jednego roku pozbawienia wolności.

Apelację od tego orzeczenia wywiódł obrońca oskarżonej zaskarżonemu wyrokowi zarzucając rażąco niewspółmierność kary polegającą na:

- nieadekwatnym uwzględnieniu okoliczności łagodzących i obciążających oskarżoną E. W.,
- błędnej ocenie prognozy kryminologicznej dotyczącej oskarżonej.

Podnosząc powyższy zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze, poprzez orzeczenie kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat.

Nadto, z ostrożności procesowej wniósł o zwolnienie oskarżonej E. W. od ponoszenia kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd zważył, co następuje:

Wywiedziona przez obrońcę apelacja okazała się zasadna w konsekwencji prowadząc do zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonej.

W pierwszym rzędzie wskazać trzeba, że niekwestionowane przez żadną ze stron, a poczynione przez Sąd Rejonowy w odniesieniu do przypisanego oskarżonej czynu ustalenia faktyczne były prawidłowe, nie budziła także jakichkolwiek wątpliwości przeprowadzona przez Sąd Rejonowy w tym względzie ocena dowodów. Przechodząc jednak do kwestii wymiaru kary za przypisane oskarżonej przestępstwo, zauważyć należy, iż zgodnie z przepisem artykułu 58 § 1 k.k. „sąd orzeka karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania tylko wtedy, gdy inna kara lub środek karny nie może spełnić celów kary”. Przepis ten jest wyrazem przyjęcia w polskim systemie prawa karnego zasady preferencji kar nieizolacyjnych. Bezwzględna kara pozbawienia wolności stanowi zatem tzw. ultima ratio, a więc jest ostatecznością wśród stosowanych kar. Zdaniem sądu odwoławczego okoliczności niniejszej sprawy nie uzasadniają wniosku, iż z pewnością wymaganą do orzeczenia bezwzględnej kary pozbawienia wolności cele kary nie zostaną osiągnięte w przypadku warunkowego zawieszenia jej wykonania wobec oskarżonej E. W..

Czyn oskarżonej objęty zaskarżonym wyrokiem stanowiący przestępstwo kradzieży z włamaniem nie pozostaje w swoim obrazie aż tak obciążający, by konieczne w aspekcie prewencji generalnej lub indywidualnej wydawało się orzekanie bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Docenić należy nadto postawę oskarżonej w toku postępowania w przebiegu którego konsekwentnie przyznawała się ona do popełnienia zarzuconego jej czynu. Postawa taka wpływa w sposób istotnie łagodzący na wymiar kary. Brak jest zatem podstaw do uznania, iż z uwagi na sposób i okoliczności popełnionego przez oskarżoną przestępstwa powiązany z pozostałymi z okoliczności mających wpływ na wymiar kary, konieczne pozostawało w niniejszej sprawie orzeczenie wobec oskarżonej bezwzględnej kary pozbawienia wolności.

Ma rację obrońca, że wpływ czasu od przestępstwa niewątpliwie podziałał na korzyść oskarżonej. Postawa jej oceniona być musi w sposób korzystny dla wymiaru kary. Zważając na aktualną jej postawę oraz zachowanie się oskarżonej po popełnieniu przypisanego jej zaskarżonym wyrokiem czynu warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej wobec niej kary nie będzie pozostawać sprzeczne z dyrektywami wymiaru kary. Zasadnie podnosi apelujący, że kreując orzeczenie o karze Sąd Rejonowy skupił się głównie na sposobie życia oskarżonej przed popełnieniem przypisanego jej przestępstwa, zbyt małą wagę nadając okolicznościom aktualnie określającym osobę E. W.. Szereg trafnych twierdzeń w tym względzie zawartych zostało w apelacji obrońcy, której argumenty sąd odwoławczy uznał za słuszne. Do okoliczności, które w sposób łagodzący wpływały na wymiar kary zaliczyć trzeba postawę pokrzywdzonej, która

wybaczyła córce, chce dać jej szansę dostrzegając możliwość zmiany stosunku oskarżonej wobec porządku prawnego. W sposób niezwykle pozytywny ocenić należy również wskazane w apelacji obrońcy okoliczności odnoszące się do aktualnego sposobu życia oskarżonej. Zaliczyć do nich należy odseparowanie się od swojego dotychczasowego towarzystwa, które miało na nią zły wpływ, kontynuacja abstynencji oraz zamieszkiwanie w placówce w której pobyt obwarowany pozostaje koniecznością przestrzegania pewnych rygorów. Z załączonego do akt sprawy zaświadczenia z dnia 21 marca 2014 roku wydanego przez Kierownika (...) wynika, że oskarżona aktywnie uczestniczy w spotkaniach społeczności terapeutycznej oraz w zajęciach grupowych. Ponadto aktywnie włączyła się w prace przydzielone w ramach społeczności, tj. przygotowywanie posiłków, prace porządkowe na terenie ośrodka, pełnienie funkcji przydzielonych w ramach społeczności terapeutycznej. Rzetelnie wywiązuje się również z obowiązku kontynuowania leczenia odwykowego. Nadto oskarżona współpracuje z pracownikiem socjalnym pod kątem aktywizacji zawodowej i realizacji planu wychodzenia z bezdomności. Zasadnie podnosi zatem apelujący, że aktualnie ewentualne wdrożenie do wykonania kary pozbawienia wolności mogłoby zniweczyć podjętą przez oskarżoną próbę normalizacji jej życia, a także trud wielu osób, które pomagają oskarżonej w jej dążeniu do ustabilizowania swej sytuacji i zerwania z dotychczasowym trybem życia. Trafnie przywołał obrońca również pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 17 grudnia 2009 r. (sygn. akt II Aka 223/09) zgodnie z którym " stopień społecznej szkodliwości czynu nie jest jedyną dyrektywą wymiaru kary. Kara ma też spełnić określone cele prewencyjne (wychowawcze i zapobiegawcze) w stosunku do skazanego oraz w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Cele te powinny być ustalane nie na czas popełnienia przestępstwa, lecz na czas wyrokowania. Ma to szczególne znaczenie, gdy między datą popełnienia czynu a czasem wyrokowania upłynął długi okres czasu. Jeśli sprawca mimo braku kary poprawił się, żył uczciwie, pracował, to surowe ukaranie go nie jest celowe. Kara surowa byłaby jedynie czystą represją (odwetem), która nie realizowałaby celów kary w zakresie prewencji indywidualnej. Przyznanie się do przestępstwa, przeproszenie pokrzywdzonego i uzyskanie jego przebaczenia tworzą dla wymiaru kary sytuację wyjątkową, sprzyjającą nadzwyczajnemu złagodzeniu kary, świadczącą o osiągnięciu jednego z celów postępowania, a to o wyrównaniu jednostkowej krzywdy, wyrządzonej przestępstwem i to przed zapadnięciem wyroku. Jak to wyrażono dawniej, powinno to być odpowiednio docenione wymiarem kary, by oskarżony odniósł wyraźną korzyść ze spowodowania jej, a potencjalni sprawcy przyszłych przestępstw mogli z wydanego orzeczenia wyciągnąć wnioski dla swego zachowania".

Okolicznością, która posiadała bez wątpienia znaczący wpływ na zawarte w zaskarżonym wyroku orzeczenie o bezwzględnej karze pozbawienia wolności pozostawała dotychczasowa karalność oskarżonej na którą szczególną uwagę zwrócił Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Rzeczywiście, wrażenie jakie stwarzają dane o karalności oskarżonej prowadzi do niekorzystnych dla niej wniosków. Z karty karnej wynika, że była ona już dwukrotnie karana za przestępstwa kradzieży oraz jednokrotnie za przestępstwo kradzieży z włamaniem. Wnikliwa jednak analiza zapadłych dotychczas wobec oskarżonej wyroków prowadzi do wniosku, że karalność oskarżonej nie pozostaje okolicznością na tyle obciążającą, by jednoznacznie przesądzała o konieczności orzeczenia wobec niej kary pozbawienia wolności w formie bezwzględnej. Zwrócić bowiem należy uwagę, że obydwa przestępstwa kradzieży za które została oskarżona dotychczas skazana stanowią obecnie wykroczenia z uwagi na wysokość wyrządzonej ich popełnieniem szkód. Kara orzeczona za przestępstwo objęte wyrokiem wydanym w sprawie III K 1161/10 poddana została kontrawencjonalizacji. Przestępstwo kradzieży za które skazana została E. W. wyrokiem wydanym w sprawie III K 231/09 polegało natomiast na kradzieży dwóch telefonów komórkowych łącznej wartości 330 złotych. Także przestępstwo kradzieży z włamaniem za które skazana została E. W. wyrokiem wydanym w sprawie III K 631/12 nie jawi się jako szczególnie oskarżoną obciążające. Z domu do którego oskarżona wraz z inną osobą się włamała, pomimo znajdowania się w nim zapewne przedmiotów znacznie bardziej wartościowych, skradła ona wyłącznie dwa gąsiorzy z winem łącznej wartości 200 złotych. Dotychczasowa karalność oskarżonej nie jest zatem, także na tle pozostałych okoliczności sprawy, na tyle oskarżoną obciążająca, by oznaczała konieczność orzeczenia wobec niej bezwzględnej kary pozbawienia wolności.

Mając całokształt okoliczności powyższych na względzie, sąd odwoławczy uznał, że zasadnym pozostawać będzie danie oskarżonej szansy poprzez orzeczenie wobec niej kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Orzekając wobec oskarżonej karę wolnościową spowoduje się jednak, że na wolności będzie ona

miała szansę postępować zgodnie z prawem, a gdy tego nie będzie realizowała, zarządzone zostanie wobec niej kara pozbawienia wolności, nie wspominając o dalszych ujemnych konsekwencjach prawnych takiej decyzji. W świetle całokształtu zaprezentowanych wyżej okoliczności brak jest w realiach niniejszej sprawy powodów do uznania, iż oskarżona na dobrodziejstwo warunkowego zawieszenia wykonania kary nie zasługuje. Trafny jest zatem wyrażony w apelacji obrońcy pogląd, że nie ma konieczności orzekania wobec oskarżonej E. W. bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Mając powyższe na względzie, na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. oraz art. 73 § 1 k.k. warunkowo zawiesił sąd oskarżonej E. W. wykonanie orzeczonej wobec niej zaskarżonym wyrokiem kary pozbawienia wolności ustalając okres próby na 5 lat. Najdłuższy z możliwych okresów próby ustanowiony przez sąd odwoławczy stanowi konsekwencję dotychczasowej karalności oskarżonej i związanej z tym konieczności poddania jej postawy weryfikacji w dłuższej perspektywie czasowej. Weryfikacji tej służyć ma również oddanie oskarżonej w okresie próby pod dozór kuratora stanowiącego bez wątpienia wsparcie dla oskarżonej, stabilizacja trybu życia której nie została jeszcze utrwalona. Z uwagi na okoliczności, które przyczyniły się do popełnienia przez oskarżoną przypisanego jej w niniejszej sprawie przestępstwa, sąd odwoławczy warunkowo zawieszając wykonanie orzeczonej wobec niej kary pozbawienia wolności uznał za celowe nadto zobowiązanie E. W. w okresie próby z mocy art. 72 § 1 pkt 4 k.k. do wykonywania pracy zarobkowej, a z mocy art. 72 § 1 pkt 5 k.k. do powstrzymania się od nadużywania alkoholu.

Nie znajdując natomiast podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia w pozostałej części, wyrok w pozostałym zakresie utrzymał sąd odwoławczy w mocy. Zasądził nadto na rzecz obrońcy oskarżonej koszty pomocy prawnej udzielonej jej z urzędu w postępowaniu odwoławczym. Uwzględniając natomiast aktualną sytuację majątkową oskarżonej zwolnił sąd ją od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, wydatkami obciążając Skarb Państwa.